

Bernt Schneiders, lid van het dagelijks bestuur van het Veiligheidsberaad

‘De witte kolom verdient mee

Bernt Schneiders is een van de vijf burgemeesters die deel uitmaken van het dagelijks bestuur van het Veiligheidsberaad. Als lid van het dagelijks bestuur is hij tevens voorzitter van de bestuurscommissie GHOR, die verder uit een aantal leden van het beraad GHOR-burgemeesters bestaat. Het NGB sprak met Schneiders over de toekomst die de burgemeesters met de ‘witte kolom’ ambiëren.

Witte kolom

GHOR staat voor Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen, oftewel het helpen van mensen die slachtoffer zijn geworden, of zouden kunnen worden, van een (dreigend) groot ongeval of een ramp. De GHOR is belast met de coördinatie, aansturing en regie van de geneeskundige hulpverlening. Ook adviseert ze andere overheden en organisaties op het gebied van de geneeskundige hulpverlening. Volgens Schneiders is de GHOR voor velen in de rampenbestrijding nog een ver-van-mijn-bed-show. ‘Er is de nodige onbekendheid met de witte kolom. Veel collega-burgemeesters hebben affiniteit met de blauwe en rode kolom, maar de witte kolom staat minder op de bestuurlijke kaart. Dat verklaar ik deels vanuit de complexiteit en de veelheid van partijen die zich in dit terrein bewegen. Ziekenhuizen opereren onder normale omstandigheden als autonome instituten, terwijl zij tijdens rampen opeens onderdeel worden van de reguliere rampenbestrijdings- en crisis-beheersingsorganisatie. Voor politie en brandweer ligt het werk tijdens crises veel meer in het verlengde van de normale werkzaamheden.’

Affiniteit

Schneiders constateert dat bestuurlijk Nederland geringe affiniteit heeft met GHOR. ‘Dat laat onverlet dat de GHOR een organisatie is die zich in een boeiende ontwikkeling bevindt. Vanuit het Veiligheidsberaad willen wij een ordeningsproces op gang brengen. De GHOR is een conglomeraat van verschillende organisaties uit de gezondheidszorg. Er zijn geen hiërarchische verhoudingen en de verschillende organisaties zijn deels publiek, deels privaat opgezet. De directeur GHOR van een veiligheidsregio treedt coördinerend op tussen de verschillende GHOR-instanties in een veiligheidsregio. Partners in de GHOR zijn bijvoorbeeld ambulancediensten, GGD’en, ziekenhuizen, traumacentra en huisartsen.

Om als burgemeester ook tijdens crises het overzicht te houden, is het wenselijk om daar enige ordening in aan te brengen en het geheel tot een sterke witte keten te smeden. Het is een van de drie basiskolommen in de veiligheidsregio en verdient alleen al uit dien hoofde de nodige aandacht. Wij werken toe naar een kolom die net zo robuust wordt als de politie en brandweer. Waarbij ook de psychosociale nazorg een vaste plek krijgt.’

Niet alleen worden de partijen zelf opgeroepen om meer samen te werken, ook de GHOR-burgemeesters pakken hun rol. ‘De voorzitters van veiligheidsregio’s hebben in het Veiligheidsberaad uitgesproken dat er meer bestuurlijke leiding moet worden gegeven aan de kolommen’, aldus Schneiders. ‘De afgelopen jaren is veel werk verzet door de brancheorganisaties. Zo sprak de NVBR namens het brandweerveld en sprak GHOR Nederland namens de witte kolom. Wij constateerden dat bestuurders zich voor een groot deel buiten de discussie hadden geplaatst, omdat het ministerie van BZK inmiddels rechtstreeks overlegde met de NVBR en GHOR Nederland. Op dit moment is een beweging gaande waarbij wij als burgemeesters het bestuurlijk gremium weer een plek in de discussie willen geven. Wij willen meepraten over de manier waarop de rode, witte en blauwe kolom vorm moeten krijgen. Tegelijkertijd willen wij de brancheorganisaties intensiever met elkaar laten samenwerken, om ook richting het Veiligheidsberaad een beter en eenduidig advies te krijgen over de manier waarop de crisisbeheersing in Nederland het best kan worden ingericht. Bovendien zorgt een gezamenlijk en gedragen advies voor een sterkere positie richting de ministeries van BZK en van VWS.’

Korte lijnen

Als Schneiders naar de inhoud van het werk kijkt, zijn er weinig écht heikle punten in de GHOR-portefeuille.

r bestuurlijke aandacht'

we elkaar écht nodig hebben. Wat dat betreft zijn de lijnen tussen het bestuur en de politie of brandweer van oudsher veel korter.'

Oefenen

Daarnaast wil Schneiders vaker oefenen op GHOR-gerelateerde thema's. 'De ervaring leert dat wij als burgemeesters vaak blijven hangen bij de traditionele oefeningen uit de fysieke veiligheid. Terwijl het goed zou zijn om een grootschalige inenting of legionella-uitbraak te oefenen. Dat was een belangrijke les van burgemeester Haanstra na de legionella-uitbraak in Bovenkarspel. En je zag het recent ook in de crisis in de dierenwinkel in Hoogeveen waar collega Urlings mee van doen had. Bij een gezondheidsprobleem komen tal van partijen aan bod, die anders geen rol in de crisis spelen. Opeens melden de Voedsel- en Warenautoriteit, het RIVM en andere partijen zich. Voor burgemeesters zijn dat de grote onbekenden. Het is goed om te weten wat het krachtenveld bij dat soort crises wordt en hoe de bevoegdheden en verantwoordelijkheden over en weer liggen. Daar valt nog een wereld te winnen. Een professioneel ingestelde burgemeester moet oefenen, zodat hij weet wie hij in die gezondheidswereld allemaal kan tegenkomen.'

Handreikingen Veiligheidsberaad

Om collega-burgemeesters te ondersteunen, wil Schneiders via het Veiligheidsberaad de regio's een aantal handreikingen aanbieden. 'Het zou mooi zijn wanneer de bestuurders met die handreikingen in de hand vervolgens in hun eigen regio aan de gang gaan om de witte kolom verder vorm te geven. Ook zijn wij als Veiligheidsberaad voornemens om de regio's een aantal oefenscenario's aan te bieden, die vooral betrekking hebben op thema's uit de volksgezondheid. Het sluit naadloos aan bij de aanbevelingen die de Inspectie voor de Openbare Orde en Veiligheid in december 2007 deed in de studie "Risicoanalyse domein GHOR". Ook daarin werd gepleit voor meer bestuurlijke aandacht voor de GHOR en meer oefeningen. Wij dragen graag ons steentje bij om de witte kolom de robuustheid te geven die zij verdient.' <

'Al bij de reactie op de Wet Veiligheidsregio's zag je dat burgemeesters zich grotendeels konden vinden in de opzet van de GHOR-paragraaf. De toekomstvisie voor de geneeskundige tak is helder. We willen toewerken naar een sterke witte keten, met een publiek geborgde meldkamer en doorzettingmacht richting de private partijen in de gezondheidszorg.' Volgens de burgemeester van Haarlem heeft de territoriale congruentie tussen GGD-regio's en GHOR-regio's daarbij niet de grootste prioriteit. 'Op korte termijn valt vooral winst te behalen uit de dagelijkse contacten tussen het bestuur en de mensen die de GHOR in tijden van crises vormgeven. Laatst sprak ik de directeur van een groot ziekenhuis in onze regio, die niet wist dat de burgemeester een leidende rol bij crises heeft. Het is goed om aan de onderlinge contacten te werken, opdat we elkaar kennen als